

Приложни изследвания
Applied Researches

ЗА НЯКОИ ПЕДАГОГИЧЕСКИ АСПЕКТИ ПРИ РАБОТА ПО ПРОЕКТ, БАЗИРАНИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО АНГЛИЙСКИ ЕЗИК

Марията Маркова

ОУ „Христо Никифоров“ – Ловеч

Резюме. Статията представя дейности по проект Училище за себеутвърждаване и подготовка към европейски хоризонти – УСПЕХ, базирани на обучението по английски език в 4. клас. Проектният метод е един от пътищата, чрез които можем да направим училището привлекателно за младите хора. Работата по проект свързва теорията и практиката, класната стая и реалния живот. Насочена е към творческата саморазвиваща се личност. Учи учениците на самостоятелност, отговорност, увереност в собствените възможности и стимулира бъдещото им развитие.

Keywords: project, education, learning by doing, I work in a team, Spelling Bee, toleration, industry, I succeeded!

*Кажете ми, аз ще го забравя,
покажете ми, може да го запомня,
накарайте ме да го направя
и аз ще го разбера.*
Конфуций

Светът, в който живеем, е сложен и динамичен. Днес и в бъдеще са нужни знаещи и можещи личности, с авангардно и нестандартно мислене, толерантни, умеещи да ценят успеха на другите, личности, които се образоват през целия си живот и утвърждават най-доброто от своята уникалност и опит.

Лицето на образованието – това са новите методи на преподаване и учене. Водещо място в арсенала от методи на преподаване в световните и националните образователни практики са методите, свързани с работата по проекти. Проектнобазираното обучение бележи своето начало във втората половина на XIX век в земеделските училища в САЩ на базата на концепцията за „прагматичната педагогика“, основател на която е американският философ Джон Дюи. Според него знанието е продукт на дейността и училището трябва да утвърждава активен живот в настоящето, за да подготвя за бъдещето.

Най-често проектите се използват като:

- метод за затвърдяване и усъвършенстване на практическите знания и умения;
- възможност за съотнасяне на учебните резултати към по-високите таксо-

номични равнища и укрепване на мотивационната сфера;

– средство за практическо подпомагане на саморегулираното и трансформиращо учене.

Проектният метод е един от пътищата, чрез които можем да направим училището привлекателно за младите хора. Учениците се разширяват знанията си по конкретна проектна тема, но освен това развиват и някои свои личностни социални качества. Учат се да формулират и отстояват аргументите си, но също така да бъдат толерантни, като изслушват партньора до себе си и съгласуват общите позиции и практически стъпки. Проектната работа изисква инициативност, точно планиране на действията и добра организация. В нея могат да се включат всички ученици, дори и пасивните в час, което ще доведе до повишаване на мотивацията, интелектуалното любопитство и емпатията. Индиректно ще съдейства за стабилизиране на психичното здраве.

Работата по проект надхвърля по сложност традиционната педагогическа дейност, защото предполага осъществяването на по-сложни по съдържание организационни умения и креативност както от страна на учителя, така и от страна на учениците. Като най-ефективни за планирането, контрола и реализирането на конкретен проект се считат т.нар. мрежови модели. Те предполагат „разчленяване“ на познавателния процес съобразно логиката на познавателните задачи и определят рамките на приемлива последователност. Всичко това дава основание за маркиране на относително постоянна **схема на работа**:

1. *Формулиране на тема на проекта* – търсенето на социалнозначими проблеми, които трябва да се решат съвместно с учениците. Изборът на тема трябва да предполага синхрон с целта на крайния продукт.

2. Съдържанието на проекта включва:

- целта и задачите;
- членовете на групата;
- включените учебни предмети;
- основните дейности;
- вида на крайния продукт;
- оценка на разходите (когато е необходима такава).

3. *Планиране на работата по проекта* – всеки от членовете на работните екипи обмисля и дава свои идеи по темата. Опериране с набор информационни източници – набиране на нужната информация и обработката на вече събраната информация.

4. *Разпределяне на работата по проекта* – извършва се на доброволен принцип, като работата се разпределя равномерно между съкипниците. Така по-лесно може да се проследи и документира приносът на всеки един в крайния продукт.

5. *Изпълнение на проекта* – това е същинската работа по проекта. Осъществяват се планираните дейности, като се работи в екип, следи се времето за работа по проекта, изготвя се протокол за отчитане в хода на работата.

6. *Представяне на резултата от проекта* – така нареченият продукт от работата по проекта може да бъде представен в най-различна форма – презентация, драматизация, дипляни, брошури, постери, тържество в края на годината. Портфолиото – като папка, съдържаща всички работни материали на проекта, включително по-малки проекти, дневни планове, доклади и т. н., дава възможност на учителя да проследява напредъка на обучаемия във времето, отразявайки натрупаните знания и развитите умения.

Представянето на продукта може да бъде:

Вътрешно – представяне само пред съучениците. Такова представяне не е толкова емоционално, тъй като публиката вече има информация за същността на проекта.

Публично – присъстват и други гости (родители, общественост), проявяващи интерес към темата. По този начин се реализират много позитивни емоции.

7. *Оценяване на работата по проекта* – отчитат се постиженията на всеки един представител на екипа, като се оценяват не конкретни знания, а конкретният резултат и придобитите умения. Оценката може да бъде групова или индивидуална.

Компоненти при оценяването:

– участието и приносът на членовете на работния екип във всички работни етапи;

– способността за работа в екип;

– поемането на отговорност;

– генерирането на идеи и решаването на проблеми в процеса на работата по проекта;

– уменията за изслушване и даване на съвети;

– прилагането в процеса на работа на получените съвети;

– участието в изработването на презентации, постери, драматизации, викторина, състезание;

Като илюстрация на споделеното прилагам някои идеи, които могат да ползват обучението по английски език в четвърти клас по темата „Round the world with Wanda and Wiz – North America“. Учениците се запознават с темата, като изработват презентации и постери за страните в Северна Америка. Припомнят си за пътуването в Европа. Съставят текст с помощта на учителя с опорни въпроси и изрази за страните и местата, които искат да посетят.

Целта е създаването на мотивация у учениците за включване в клуб „Пътешественик“ – комуникативни умения на чужд език, (извънкласни дейности)

по тригодишен проект „Да направим училището привлекателно за младите хора“ – Училище за себеутвърждаване и подготовка към европейски хоризонти – УСПЕХ.

Създаването на клуб „Пътешественик“ е продиктувано от съвременните промени, които се налагат в нашето общество. С влизането на България в Европейския съюз все повече българи пътуват в чужбина с цел обучение, туризъм или бизнес. Ползването на английски език е добра предпоставка не само за осъществяване на комуникация, но и шанс за намиране на работа на европейския трудов пазар.

Цели: Осмисляне свободното време на учениците чрез допълнителни знания, умения и компетенции на чужд език и насочване към предпочитаната от тях личностна изява. Осъзнаване българската идентичност пред Европа и света. В клуба се включват ученици, които са мотивирани да затвърдят и повишат знанията си по езика.

С електронното помагало „Пътешествие в Европа“ учениците от клуба правят виртуално пътешествие из европейските столици, като се запознават със забележителности, култура, традиционни ястия, известни личности. Интерес представляват игрите: „Познай картината“, „Приказни герои“; викторините: „Културни забележителности“, „Прочути хора“; подготовката за състезанието Spelling Bee, изучаване песните на ABBA. Учениците изработват постери, дипляни, презентации за съответната европейска държава или столица с кратко описание на английски език.

Проектни дейности:

– Учениците посещават читалнята за чуждоезиково обучение на библиотека „Б. Цонев“, където четат адаптирани за тяхната възраст книжки на английски език. Подготвят се за театрално представление – заучават реплики на чужд език. Изработват костюми, декори.

– Учениците изработват презентации и постери с кратка информация на английски език за най-голямата държава в Южна Америка – Бразилия. Събират информация и изработват постер за празнуването на Великден по света, както и за позабравената от далечното минало група Boney M и изучават някои от популярните им песни.

– Учениците се подготвят и участват във Второто национално състезание по правопис на английски език – Bulgarian National English Spelling Bee. Целта на състезанието е да повиши знанието и да запали любовта на учениците към английския език, като се учи по забавен и нетрадиционен начин.

Други дейности на клуб „Пътешественик“ са посветени на запознаване с индустрията на Ловеч.

Много емоции предизвиква посещението на „Месокомбинат - Ловеч“ АД, където учениците се запознаха с историята на завода, производството и реализа-

цията на продукцията. Опитах и от вкусните деликатеси родно производство.

Учениците посетиха „Фуражни храни“ ООД – водеща българска компания с близо 20-годишен опит в производството на храни за домашни любимци – кучета, котки, риба. Проследиха как процесът на готовия продукт се финализира със задължително тестване в собствена лаборатория чрез строг контрол на качеството.

Огромен интерес предизвика у децата и българската мечта за производство на автомобили Great Wall – заводът за автомобили край Ловеч.

Целта на тези дейности е изработването на „Пътеводител на моя роден град“ с кратка информация за забележителностите и индустрията на английски език (презентация). Резултатите от дейностите на клуба се представят пред родители и общественост на тържество в края на учебната година.

При този метод на работа учителят има нова роля – на консултант, посредник, сътрудник и съветник на учениците. Той трябва да мотивира учениците за тази необичайна за тях дейност. Защо им е необходима? С какво ще им помогне? Какъв ще е крайният продукт и за какво ще им послужи в бъдеще? Защо си струва да се опита?

Функциите на учителя са:

- Оформяне на теоретична и методическа яснота за целта и технологично осъществяване на проекта.

- Представяне на съдържанието, структурата и начина на подбор на материалите.

- Предлагане на източници.

- Подпомагане в организацията.

- Развиване на стратегии.

Предимствата на проектното обучение се изразяват в следното:

Учениците са в центъра на процеса на обучение като активни участници и откриватели на нов опит и познание, учителите – съветници и помощници.

Повишават се качеството на образователния процес и мотивацията за учене.

Учениците разширяват знанията си по конкретна тема.

Планират работата си съобразно с набелязаната цел.

Работят в екип.

Осъзнават силните и слабите си страни.

Носят отговорност за изпълнение на поставената задача.

Опитват се да решават проблеми и да преодоляват конфликти.

Извод: Работата по проекти заздравява все още слабата връзка между теорията и практиката, между класната стая и реалния живот. Насочена е към творческата саморазвиваща се личност, като учи учениците на самостоятелност, отговорност, увереност в собствените възможности и по този начин стимулира бъдещото им развитие.

ЛИТЕРАТУРА

- Сергеев, И. (2004). Как организовать проектную деятельность учащихся. Практическое пособие для работников общеобразовательных учреждений. Москва: Арки.
- Хегедюш, Г. (2007). Педагогика на проектите – стратегия за развитие на креативността. *Начално образование*. 1, 38–43.
- Христов, С. (2012). *Управление на проекти и мрежови модели с параметър „време“*. Сита Мениджмънт Консулт. <http://www.novavizia.com/905.html>

FOR SOME PEDAGOGICAL ASPECTS OF THE PROJECT WORK BASED ON THE EDUCATION IN ENGLISH

Abstract. In the article some ideas about the interrelations between arithmetic operations are presented. The aim is to systemize problems and to use them for introducing the rules of finding an unknown component of an arithmetic operation. All the systems and their implementation are illustrated by problems taken out of the primary school course of mathematics.

Marieta Radoslavova Markova

✉ Secondary school „Hristo Nikiforov“
80 Targovska Str.
5500, Lovech, Bulgaria
GSM +359 / 0889068729
e-mail: radost_lv@abv.bg